

JOHAN^{DE}DE WITTT

gewoon

bijzonder

goed

Zorgplan Zusterstraat

November 2011

CONCEPT

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
1.1 <i>Doelstellingen</i>	4
1.2 <i>Samenstelling van het interne zorgteam</i>	5
2. Begeleiding in een orthopedagogische leeromgeving	6
2.1 <i>Leerlingzorg in de klas</i>	7
2.2 <i>Signaleren sociaal-emotionele ontwikkeling</i>	7
2.3 <i>Handelingsplan voor LWOO leerlingen</i>	8
2.4 <i>De werkwijze van het Intern zorgteam</i>	8
3. Externe partijen buiten school	9
3.1 <i>Zorg Advies Team (ZAT)</i>	10
3.2 <i>Ambulante begeleiding en Preventieve ambulante begeleiding</i>	11
5. Bijlagen	13

Woord vooraf

Dit zorgplan beschrijft de diverse aspecten van de zorgstructuur/de leerlingenzorg binnen de locatie Zusterstraat. In het eerste hoofdstuk worden de doelstellingen en missie benoemd en wordt ook de samenstelling van het interne zorgteam toegelicht. In het tweede hoofdstuk wordt besproken wat er binnen en buiten de klas geregeld is betreffende leerlingenzorg. Het derde hoofdstuk gaat in op de relatie met de externe relaties van locatie Zusterstraat.

1. Inleiding

De Johan de Witt Scholengroep wil talent de kans geven. Om talent tot ontwikkeling te laten komen is het onze taak om vroegtijdig te signaleren, screenen, ondersteunen en te adviseren. In het onderwijsprogramma is al veel aandacht voor zorgvragen van de leerling. Sommige leerlingen hebben naast het reguliere programma ook extra zorg nodig. Om niet alleen incidenten op te lossen maar structurele oplossingen aan te dragen, wordt er samengewerkt binnen de driehoek 'school-kind-ouders'.

We moeten wel even met elkaar benoemen wat zorg is:

Gedragzorg

Leerzorg

Thuiszorg

Enz.

1.1 Doelstellingen

Het zorgteam van locatie Zusterstraat stelt zich als missie om de expertise die binnen het team aanwezig is voor elke leerling en voor elke docent bereikbaar te maken. Daarnaast staat de leerlingenzorg niet geïsoleerd in de school, maar is elke medewerker bekwaam om een veilig klimaat te hanteren in de klas.

Het zorgteam stelt zich de volgende doelen:

1. Leerlingenzorg is geïntegreerd in de hele school en wordt gekenmerkt door een veilige sfeer in de klas.
2. Extra zorg is voor iedereen toegankelijk. Dat wordt bereikt door een heldere procedure die in dit document is omschreven.
3. Elke leerling heeft recht op extra zorg. Daarom moet elke medewerker weten hoe hij/zij deze behoefte signaleert.
4. Het moet duidelijk zijn wie wat doet. Afspraken worden vastgelegd, en er wordt op toegezien dat deze worden nagekomen.
5. De voortgang van het individuele zorgtraject wordt regelmatig besproken zodat belangrijke ontwikkelingen tijdig gesignaleerd worden en vooruitgang vastgesteld wordt.

6. Een leerling heeft recht op alle expertises die aanwezig zijn en daarom zal een leerling altijd meer dan eens in de zorgcommissie besproken worden.
7. Als ondanks de aangeboden extra zorg buiten de klas de zorgen omtrent de leerling blijven, omdat de ouders/begeleiders (ondanks advies van de school) geen actie ondernemen tot extra ondersteuning voor hun zoon/dochter, dan zal er contact worden gezocht met het Advies- en Meldpunt kindermishandeling. Dit gebeurt altijd in overleg met het Zorg Advies Team (ZAT). Er zijn echter momenten waarop het onmogelijk is om dit overleg te hebben. In die gevallen wordt er een beslissing genomen met oog voor het welzijn van de leerling.

De voorwaarden om deze doelstellingen te bereiken worden in de rest van dit hoofdstuk toegelicht.

1.2 Samenstelling van het interne zorgteam

Elke leerling heeft een mentor. Deze mentor is het eerste aanspreekpunt van de leerling. Op het moment dat de mentor niet kan voldoen aan een zorgvraag of hulpvraag van een leerling, neemt het interne zorgteam voor haar rekening. Het interne zorgteam van de locatie Zusterstraat is multidisciplinair. Op de locatie zusterstraat komt dat neer op de vertegenwoordiging van de volgende professionals of functionarissen:

- De zorgcoördinator van de Johan de Witt Scholengroep: Om te voorkomen dat er langs elkaar heen wordt gewerkt zorgt de zorgcoördinator ervoor dat trajecten opgestart worden en spoort hij de verantwoordelijke mensen aan. Hij zorgt ervoor dat er voor elke leerling met een vraag een plan wordt ontwikkeld. Er moet antwoord komen op de vraag waarom een leerling wordt belemmerd in zijn ontwikkeling. En daarna moet een passende begeleiding worden besproken met ouders, leerling en mentor. Daarmee is de zorgcoördinator signalerend en controlerend bezig. Deze persoon is bij leerlingbesprekingen aanwezig om te signaleren en te adviseren over de mogelijkheden en te ondersteunen bij het opstellen van handelingsplannen.
- De leerjaarcoördinator: De taak van de leerjaarcoördinator is om zorgvragen te signaleren en te bepalen wat de ernst is. De leerjaarcoördinator is vaak op de hoogte van de achtergrond van de leerling en de omstandigheden in de

klas die mogelijk van invloed zijn. Hierdoor kan het zorgteam een inschatting maken om het zorgtraject te verfijnen.

- Een orthopedagoog: om antwoord te geven op de volgende vragen: welke factoren binnen de leerling hebben invloed op de situatie zoals hij nu is? Welke mogelijkheden heeft dit kind, welke beperkingen zal hij tegenkomen? De orthopedagoog signaleert leerproblemen, faseproblematiek, sociaal-emotionele problemen, werkhoudingsproblemen, psychiatrische problematiek en gedragsproblemen. Daarnaast kan de orthopedagoge oorzaken van een stagnerende ontwikkeling in kaart brengen en hierover advies geven.
- School maatschappelijk werkster: het kan zijn dat een leerling wordt belemmerd in zijn ontwikkeling doordat de thuissituatie niet aansluit op de behoeftes van de leerling of veel andere problemen heeft die een goede opvoeding in de weg staan. De oorzaak van de problemen ligt dan niet bij de leerling zelf. De SMW kan ouders begeleiden om de juiste hulpverlening op te starten. Door contacten te onderhouden met enerzijds de ouders en anderzijds de hulpverlening kan de SMW'er zorgen dat alle informatie goed aankomt bij de juiste mensen, zodat de lijnen kort zijn. De SMW'er kan ook signaleren door met mentoren mee op huisbezoek te gaan. De maatschappelijk werker weet vanuit opleiding en ervaring waarop gelet moet worden bij een huisbezoek of in een gesprek met ouders.

Deze mensen vormen het zorgteam. Leerlingen die extra zorg krijgen, worden geregistreerd op een zorglijst. Deze zorglijst is niet openbaar.

2. Begeleiding in een orthopedagogische leeromgeving

Om een leerling een zo hoog mogelijk resultaat te laten leveren, moet de begeleiding adequaat zijn, dat wil zeggen, op zijn behoeftes afgestemd. De instrumenten die we daarvoor hebben zijn: leerlingzorg in de klas, de sociale competentie observatie lijst (SCOL), het handelingsplan en de werkwijze van het interne zorgteam.

2.1 Leerlingzorg in de klas

In de klas wordt van een leerling verwacht dat deze zelfstandig kan leren binnen de groep. Dat betekent dat hij/zij aan een taak moet kunnen werken. Dat is een voorwaarde om deel te nemen aan het onderwijsleerproces. De docenten geven begeleiding op maat. Er zijn grote niveauverschillen tussen leerlingen.

De leerling heeft vier basisbehoeftes (Schoones, J. & Vermeulen, D., 2007). De leerlingzorg is zo ingericht dat aan alle basisbehoeften wordt voldaan.

Als eerste heeft een leerling behoefte aan positieve relaties. Op school staat de relatie met de mentor centraal. Daarnaast wordt de vriendschappelijke relatie tussen leerlingen bevorderd door een aantal buitenschoolse activiteiten. Ruzies worden altijd uitgepraat. Zo worden positieve relaties gestimuleerd. De tweede basisbehoefte van leerlingen is de behoefte aan een positief zelfbeeld. Maar een zelfbeeld moet ook realistisch zijn. In gesprekken tussen de mentor en de leerling wordt gewerkt aan een positief zelfbeeld van de leerling zodat deze zich goed kan ontwikkelen.

De derde behoefte is die aan betekenis. De leerling wil weten waarom hij in de les zit en waarom hij welke vakken krijgt. Het belang hiervan wordt benadrukt in alle lessen.

De vierde behoefte is de behoefte aan coherentie en structuur. De leerling wil weten waarom hij leert en waarom hij op school is. Het verband tussen de lessen wordt aangegeven. Dat gebeurt in de lessen. Er wordt vanaf dit schooljaar in de vmbo bovenbouw prioriteit gegeven aan de afstemming tussen praktijklessen en theorielessen en de stage, die uitmondt in integratie tussen praktijk en theorie.

2.2 Signaleren sociaal-emotionele ontwikkeling

Twee keer per jaar wordt de leerling in de onderbouw beoordeeld op zijn/haar welbevinden en sociale vaardigheden. Dit gebeurt door middel van een gestandaardiseerd instrument, de sociale competentie observatie lijst (SCOL). Op deze manier worden leerlingen die vastlopen gesignaleerd zodat aandacht kan worden besteed aan de tekortkomingen. De sterke kanten van een leerling die uit de SCOL komen kunnen ingezet worden als compensatie en kunnen een richtlijn zijn voor de keuze.

2.3 Handelingsplan voor LWOO leerlingen

Op de locatie zusterstraat zal indien nodig voor een leerling een handelingsplan ingezet worden, dit is een individueel plan. Daarnaast staan hierin alle relevante gegevens waarop de leerroute bepaald is. Daaronder vallen emotionele factoren, lichamelijke factoren, cognitieve en sociale factoren die de te verwachten ontwikkeling kunnen beïnvloeden. In dit handelingsplan staat vanaf klas twee, het te verwachten niveau wat de leerling zal bereiken ten tijde van de uitstroom. De vorderingen wat betreft competenties en stages worden bijgehouden. De ouders worden op elke rapportuitreiking geïnformeerd over het verloop van de ontwikkeling van hun zoon/dochter aan de hand van het handelingsplan.

2.4 De werkwijze van het Intern zorgteam

Het hele team observeert gedurende het schooljaar alle leerlingen en signaleert of er problemen zijn. Alle signalen komen terecht bij de mentor. De mentor brengt het in bij het Zorg-Mentoroverleg (ZM-overleg) en bespreekt dit met de andere deelnemers. Dit zijn de leerjaarcoördinatoren, de orthopedagoog en eventueel de SMW'er. Het ZM-overleg is drie keer in het jaar, gevolgd na een week door een leerlingbespreking en na drie weken door een leerjaarcoördinator - mentoroverleg (JM-overleg).

In het JM-overleg wordt bekeken hoe de mentor met de afspraken uit het handelingsplan van de leerling verder kan. Daarnaast wordt op een kernachtige manier besproken hoe het met de leerling gaat, wat de leerresultaten zijn, op welke punten er mogelijke knelpunten zijn en waar de leerling positief in opvalt. De orthopedagoge maakt het verslag van het JM-overleg. Dit verslag wordt gebruikt door de mentor als voorbereiding op de leerlingbespreking, en voor verdere invulling van het handelingsplan. De mentor vult het verslag van het JM-overleg aan met de bevindingen van de leerlingbespreking en zet het in Magister. Na drie weken is er een afsluitend JM-overleg om te kijken hoe alle activiteiten verlopen.

Als uit het JM-overleg blijkt dat zowel de mentor als de leerling extra ondersteuning nodig heeft van de zorg, dan vult de mentor een *aanvraagformulier* in en wordt de

leerling aangemeld bij de interne zorg. Dit aanvraagformulier wordt ingediend bij de leerjaarcoördinator.

Het aanvraagformulier voor extra zorg wordt besproken tijdens de interne zorgvergaderingen. Hierbij zijn de leerjaarcoördinatoren aanwezig en de zorgcoördinator, eventueel smw-er, orthopedagoge. De definitieve hulpvraag wordt geformuleerd. Bovendien wordt bepaald wie de extra zorg op zich neemt, de casemanager. Dit alles wordt genoteerd op de interne zorglijst. Ook wordt de aanvraag zorg verwerkt in Magister.

Het zorgteam bewaakt samen het overzicht over de zorgtrajecten. Wanneer blijkt dat interne zorg niet voldoende is voor een leerling, wordt dat besproken tijdens de interne zorgcommissievergadering. Als een zorgtraject is afgerond wordt er een *terugkoppelingsformulier* gemaakt en verwerkt in Magister.

Voor verdere informatie zie Bijlage 3: Werkwijze intern zorgteam Zusterstraat en bijlage 2: Zorgcyclus in beeld.

3. Externe partijen buiten school

Locatie Zusterstraat werkt samen met externe partijen om de zorg voor de leerling te waarborgen en de effectiviteit zo groot mogelijk te houden. In dit hoofdstuk worden de voornaamste partijen besproken. In paragraaf 5.1 worden de partijen besproken die eens in de zes weken deelnemen aan het zorgoverleg binnen de school. Samen heten zij het Zorg Advies Team (ZAT). In paragraaf 5.2 worden partijen besproken met wie samengewerkt wordt binnen de school.

3.1 Zorg Advies Team (ZAT)

De externe zorgleden vormen samen met de zorgcoördinator en de leerjaarcoördinatoren de externe zorgcommissie. Deze bestaat uit de medewerker van Bureau Jeugdzorg, de leerplichtambtenaar van de Gemeente Den Haag, de schoolarts van de GGD Den Haag, de jeugdagent van Politie Haaglanden en een medewerker van Stichting Mee Zuid Holland Noord.

Het verdient de voorkeur dat de lijnen met deze partners zo kort mogelijk zijn.

Tussen de vergaderingen door vindt er veel overleg plaats via de telefoon, e-mail en extra afspraken. Doorgaans zal de casemanager de contactpersoon vanuit school zijn, maar dit kan ook iemand van buiten zijn. Eens in de zes weken vindt er een overleg plaats met alle partijen. Dit overleg dient een aantal doelen:

- Samenwerking in interventie: de leden van het ZAT wisselen informatie met elkaar uit over de leerling die is aangemeld bij een van de instanties die vertegenwoordigd zijn. Ouders moeten hier wel schriftelijke toestemming voor hebben gegeven. Deze toestemmingsverklaringen staan op de L-schijf en worden bewaard door de zorgcoördinator.
- Consultatie: het interne zorgteam kan het ZAT om advies vragen over leerlingen die vastlopen binnen hun ontwikkeling of binnen het onderwijs. Ouders dienen op de hoogte te zijn van de bespreking. Zijn zij niet op de hoogte, dan dient de bespreking anoniem te gebeuren, maar wordt deze wel vastgelegd.
- Verwijzing: voor sommige interventietrajecten binnen de gemeente of binnen het samenwerkingsverband waaraan de school deelneemt, dient het ZAT in te stemmen met de verwijzing. Een voorbeeld hiervan is het Knooppunt of de Rebound. Het ZAT hoeft hiervoor niet bij elkaar te zitten. Een goedkeuring kan ook schriftelijk gegeven worden.
- Advies en evaluatie: naar aanleiding van de eigen evaluatie van de school wordt het op prijs gesteld als leden van het ZAT vanuit hun expertise en achtergrond het zorgteam van locatie zusterstraat van advies voorzien over te nemen beleidsmaatregelen op het gebied van zorg en onderwijs.

De directiesecretaresse maakt een verslag van de besprekingen en draagt zorg voor de verspreiding hiervan aan alle leden van het ZAT. Van elke leerling die besproken

is worden de afspraken genoteerd. Deze worden door de directiesecretaresse gedocumenteerd in een lijst. Deze lijst is anoniem en heet 'Lijst cases externe zorg'. De verslagen zijn anoniem en alleen herleidbaar met de "Basislijst zorgleerlingen".

Voor verdere informatie zie Bijlage 5 : Interventies buiten de school

3.2 Ambulante begeleiding en Preventieve ambulante begeleiding

Sinds een aantal jaren is het voor ouders van een kind met een onderwijsbeperking mogelijk om hun kind in te schrijven bij een school voor regulier onderwijs. Ook locatie zusterstraat heeft leerlingen op school met een beperking. Deze leerlingen hebben extra begeleiding nodig. Deze wordt gefinancierd vanuit de rugzak. Een ambulant begeleider bewaakt of de leerling de juiste begeleiding krijgt.

Onderwijsbeperkingen zijn verdeeld in vier clusters. Cluster 1 betreft visueel gehandicapten en blinde kinderen. Cluster 2 betreft dove en slechthorende kinderen en kinderen met ernstige taal of spraakmoeilijkheden. Deze moeilijkheden vallen niet altijd meteen op binnen de groep leerlingen hier op school. De cijfers zijn niet bekend maar veel leerlingen hebben hier een taalachterstand, zoals reeds bekend is. Cluster 3 is het oude ZMLK onderwijs en heeft meervoudig gehandicapte kinderen, langdurig zieke kinderen, lichamelijk gehandicapte kinderen en verstandelijk gehandicapte kinderen. Als laatste zijn er de cluster 4 leerlingen; kinderen met gedragsstoornissen, ontwikkelingsstoornissen en psychiatrische problematiek. Dit wordt ook wel ZMOK genoemd (zeer moeilijk opvoedbare kinderen).

Een ambulant begeleider komt, afhankelijk van de aard van de problematiek, van een van de scholen voor speciaal onderwijs uit de buurt. Deze begeleider ondersteunt de docent. De zorgcoördinator houdt zicht op de voortgang van deze begeleiding en grijpt in indien er sprake is van een stagnerende samenwerking. Het verdient de voorkeur dat de lijnen zo kort mogelijk zijn.

Als er wordt gekozen voor het aanvragen van een rugzak dan moet er een uitgebreid handelingsplan opgesteld worden voordat de aanvraag geaccepteerd wordt. Dit wordt geschreven door de orthopedagoog.

Soms blijkt dat een aanmelding voor het speciaal onderwijs op handen is. Het verdient dan aanbeveling om een beroep te doen op de preventief ambulant begeleider (PAB-er). Deze biedt een kortdurende vorm van begeleiding of

ondersteuning waarbij de PAB-er tips en handreikingen geeft aan docenten die te maken hebben met een leerling met gedragsproblemen en / of psychische problemen grenzend aan de betreffende cluster problematiek.

5. Bijlagen

1. Format handelingsplan
2. Zorgcyclus Zusterstraat
3. Interventies binnen en buiten de school
4. Aanvraag externe hulp